

Seppo Unnaslahti

Sydän-Hämeen sukututkijat täytti 10 vuotta

Tällä kertaa esittelyvuorossa on pieni sukututkijoiden yhdistys Pirkanmaalta. Kansalaisopiston kurssien kävijät perustivat tasan kymmenen vuotta sitten Sydän-Hämeen sukututkijat -nimisen yhdistyksen, joka liittyi alaosastona Valkeakosken seudun sukututkijoiden yhdistykseen.

Alun alkaen toimialueeksi määriteltiin Kuhmalahden, Sahalahden, Luopioisten ja Pälkäneen alue. Jäseniä on tietenkin myös tämän alueen ulkopuolelta, koska monien sukujuurat löytyvät juuri Sydän-Hämeestä, missä asutus on varsin vanhaa ja missä talonpoikaiskulttuuri on kukoistanut vuosisadasta toiseen.

Pälkäneen seudun kansalaisopistossa sukututkimusta opettanut filosofian maisteri Anja Nieminen-Porkka ehdotti paikallisosaston perustamista, koska sen avulla tutkimusharrastajat voivat jatkuvasti olla yhteistyössä keskenään, järjestää retkiä ja opintotilaisuuksia tai koota tutkimustuloksiaan julkaisuksi. Alkuperäinen toiminta-ajatus onkin toteutunut ja menneen vuosikymmenen kuluessa on kaikkea tätä tehty. Pieni virkeä yhdistys on ottanut tärkeän paikkansa kotiseututyön kentässä Sydän-Hämeen alueella. Luonnollisina yhteistyökumppaneina ovat koti-seutuyhdistykset. Erityisen antoisaa

on yhteistyö ollut Luopioisissa toimivan Kukkia-Seuran kanssa.

Luopioisissa 24. syyskuuta 1999 koolla olleet sukututkijat perustivat tämän yhdistyksen, ja 10-vuotisjuhlaa vietettiin 10.–11. lokakuuta. Lauantaina olivat illamat Seuratallolla, ja sunnuntaina sukututkijoiden kirkkopyhä ja päiväjuhla. Näytteille oli asetettu vanhaa esineistöä ja sukutauluja sekä -kirjoja. Peruskoululaisillakin oli tilaisuus käydä näyttelyssä.

Sydän-Hämeen sukututkijoiden ensimmäinen puheenjohtaja oli Rauni Viukari ja sihteerinä toimi Oili Valkama. Nyt jo useita vuosia on yhdistystä johtanut Risto Wallenius,

Sydän-Hämeen Sukututkijoiden 10-vuotisjuhlaa vietettiin Luopioisten Seuratallolla 11. lokakuuta 2009. Juhlassa palkittiin ja kiitettiin yhdistyksen mm. perustajajäseniä (vasemmalta katsoen): Rauni Viukari (ensimmäinen puheenjohtaja, kutsuttiin juhlassa yhdistyksen kunniapuheenjohtajaksi), Oili Valkama (ensimmäinen sihteeri, kutsuttiin kunniajäseneksi), Anneli Mattila (nyk. toinen varapuheenjohtaja), Kaisa Saarinen, Elma Sihvonen (nyk. toinen sihteeri), Risto Wallenius (nyk. puheenjohtaja), Kalle Mäkinen (Kukkia-Seuran ent. puheenjohtaja, kutsuttiin kunniajäseneksi), Raili Vesänen (tilintarkastaja) ja Eeva Maristo. Kuvasta puuttuvat perustajajäsenet Tiina Rulja ja Hannu Penttilä.

10/06/2009 10:49

ja sihteerin tehtäviä hoitaa Marketta Kujala. Jäsenmäärä liikkuu noin 40 tienoilla.

Merkittävimmät aikaansaannokset tähän mennessä ovat olleet kaksi eri näyttelyä Luopioisissa, monet kursit yhdessä kansalaisopiston kanssa, oman mikrokorttikokoelman kartuttaminen useiden seurakuntien alueelta, aloittelevien harrastajien opastaminen sukututkimukseen, kokousten yhteyteen järjestetyt esitelmätilaisuudet, Luopioisten kirkonkylän käsityöläisiä ja kauppiaita koskeva julkaisu sekä kesäisin tehdyt retket ympäristön pitäjiin, viimeksi Längelmäelle.

Monet jäsenet ovat tehneet laajoja tutkimuksia ja myös julkaisseet niitä. Sydän-Hämeen menneisyyttä on nostettu monipuolisesti esiin, koska henkilöhistoria on keskeinen osa talojen, torppien, teollisuuslaitosten, koulujen ja kyläyhteisöiden vaiheissa.

Jokaisella pienyhteisöllä on ikiomat erityispiirteensä ja on kiintoisaa havaita kuinka nämä kylkeytyvät suurten historiallisten murrosten ja aikakausien vaihteluun. Ihmisten selviytymisestä ja sopivien keinojen keksimisestä on ollut kulloisena-

kin aikana kyse, puhutaanpa sitten hämäläisestä eräkaudesta, torpparivaiheesta tai nykyisin elettävästä EU-ajasta. Kukin aikakausi ja sen vaatimukset muokkaavat ihmistä.

Kiinnostava ja antoisa projekti oli vuonna 2006 esityskuntoon saatu historiallinen näytelmä ”Kalle Antinpoika – torpparista kartanon isännäksi”. Hankkeen takana oli useita tahoja pienestä maalaispitäjästä, Kukkiaseura, Sydän-Hämeen sukututkijat ja Rautajärven kyläteatteri. Se oli suuri yhteinen ponnistus ja talkootyön voimannäyte. Näytelmä sai laajaa huomiota osakseen ja Kalle Antinpoika Pätiälän ihmeellinen elämäntarina 1800-luvulta tuli nykypolvillekin tutuksi. Hämeen Heimoliitto palkitsi mukana olleet Häme-teko -kilvellä ja henkilökohtaisin kunniakirjoiin. Harvinaista on, että ulkoilmanäytelmä voidaan esittää alkuperäisellä tapahtumapaikallaan. Monilla näyttelijöilläkin oli roolit omien esivanhempiensa kyläyhteisöstä.

Sydän-Hämeen sukututkijat yrittää jatkossakin ahkeroida tutkimusten, julkaisujen ja koulutuksen parissa. Työsarkaa on loputtomasti. Nykyinen kiihkeä elämänrytmi ja

Sydän-Hämeen sukututkijoita retkellä Längelmäen hautausmaalla 10. kesäkuuta 2009.

yhteiskunnan ja elinympäristön nopea muutos suorastaan vaativat pelastamaan tietoa tulevia polvia varten. Ihmisten juuret eivät katoa minnekään, ja tiedonjano on tie menneiden sukupolvien ymmärtämiseen ja heidän elämäntähtänsä arvostamiseen. ■

Kirjoittaja on Kuhmoisissa asuva kotiseutuneuvos ja Sydän-Hämeen sukututkijoiden jäsen